

Irányelvek a KÖR pályázatok értékeléséhez

Kari Tudományszervezési és Könyvtári Bizottság

1. Motiváció

Az utóbbi években a Kutatás Ösztönzési Rendszer publikációs pályázata kapcsán számos pályázati fordulót bonyolított a Kar. E fordulóknál során jó néhány olyan, akár visszatérő dilemma merült fel a pályázatok értékelése kapcsán, ami a KTKB kialakult, de részben tacit értékelési gyakorlatának rögzítését és megosztását indokolja. Ez az itiner egyszerre szolgálja a KTKB további munkáját is, rögzítve bizonyos sarokpontokat, valamint a kari kollektíva orientációját a KÖR pályázatok mögötti döntési szempontok transzparenciájának növelésével.

Az alábbiakban összegzett gyakorlat vezérelvét a KÖR szabályzat adja, mely szerint „A ... Kutatás Ösztönzési Rendszert (KÖR) ... célja az egyéni kutatói/tudományos töke széleskörű kiépítése, nemzetközi standardoknak megfelelő kutatási teljesítmények elérése valamint ezen eredmények magas minőségi követelményeknek megfelelő és széles elérhetőségű fórumokon való megjelentetése.” (A KTK Kari Tanácsa a KÖR szabályzatot 8-2019/20. (11.13.) számú határozatában fogadta el, a szabályzat elérhető [itt](#).)

2. A pályázat keretfeltételei

2.1. A pályázók köre

A PTE KTK főállású és mellékállású oktatói, továbbá emeritus professzorai

2.2. Pályázati korlátozások

- Egy kolléga egy naptári évre vonatkozóan (tehát a reguláris és pót-pályázati körben *összesen*) maximum 5 egyéni vagy társszerzős közleménnyel pályázhat.
- Emeritus professzorok egy naptári évre vonatkozóan egy közleménnyel pályázhatnak.
- Alapértelmezésben üzleti és közgazdaságtudományi művek fogadhatók be.
- Egy kollégának egy naptári évben legfeljebb kettő határterületi közleménye fogadható be.
- Csak a PTE KTK, mint affiliáció egyértelmű megjelölésével ellátott művek pályázhatnak.
- Csak az MTMT-ben rögzített közlemények kerülhetnek értékelésre.
- Lektorált, közlésre elfogadott művek is benyújthatók, ez esetben a szerkesztőség befogadó nyilatkozatát vagy levelét mellékelni kell (a még meg nem jelent közleményeknél az MTMT-ben való rögzítés nem elvárt).
- Szorzótényezők: a szerzők számával arányosan.

3. A KTKB elbírálási irányelvei

3.1. Egyértelmű esetek

A KTKB a pályázatok besorolásánál alapvetően az MTA IX. osztályának érvényben lévő folyóiratlistáját veszi alapul. Azon folyóiratok, amelyek ezeken a listákon megtalálhatóak, az ott jelzett besorolást kapják, az alábbi kiegészítésekkel:

- A besorolás kiinduló pontja az MTA IX.O. GMB [folyóiratlistája](#):
 - hazai A, B és C honorálható,
 - nemzetközi A, B, C és D honorálható.
- Amennyiben a prioritást élvező MTA IX.O. GMB folyóiratlistájában nem szerepel a cikket közlő folyóirat, de az MTA IX.O.-ának egy további (pl. RTB) vagy az MTA egy másik Osztályának folyóiratlistájában igen, akkor az ott szereplő besorolás alapján történik az elbírálás.
- MTA-s referencia hiányában, ha elérhető, a KTKB más tudományterületi információk alapján (tipikusan H-index, impakt faktor, stb.), ad az MTA-listával koherens besorolást a pályázatnak.
- Elsősorban eredeti kutatási cikkek (original research article) és szakirodalmi áttekintés (literature review) jellegű cikkek kerülnek befogadásra.
- Könyvismertetés, recenzió, konferencia-beszámoló nem honorálandó.
- Parazita folyóiratokban megjelent cikkek nem fogadhatók be. E tekintetben irányadó:
 - <https://beallslist.net/>
 - <https://predatoryjournals.com/>
 - ha egy folyóirat kiadója szerepel e listák valamelyikén, de maga a folyóirat nem, az is kizáró okot jelenthet.
 - ha a publikáció a közlő folyóirat vagy kiadó parazita jellege miatt elutasításra kerül, a szerzőnek „jogorvoslati” lehetősége van, és igazolhatja a publikáció nem parazita jellegét – ennek részleteit a KÖR szabályzat tartalmazza (kiegészítés folyamatban).
- Ha valamely folyóirat besorolása megváltozik, a változástól számított két éves átmeneti időszakban a pályázó számára kedvezőbb besorolást kell figyelembe venni.

3.2. Könyvek, könyvfejezetek

A KTKB munkájában visszatérő dilemmát jelent a különböző könyvek, könyvfejezetek értékelése. Ennek elsődleges oka, hogy az ilyen típusú publikációk rendkívül széles skálán mozognak mind láthatóság, mind minőség (lektorálási folyamat szempontjai, a bevont lektorok köre) szempontjából. Ezt a fajta diverzitást áttekinteni és objektív szempontok alapján értékelni a KTKB rendelkezésre álló erőforrásaival meglehetősen nehéz, ezért olyan indikátorokhoz kell folyamodnunk, amelyek viszonylag általánosan képesek a minőséget jelezni. A KTKB munkája során a könyvek/könyvfejezetek értékelése során elsősorban a kiadó szempontját veszi figyelembe, amely a mögöttes minőségbiztosítási standardok és az elérési terület egyfajta (de koránt sem tökéletes) jelzője. Hangsúlyozandó, hogy az egyes esetek *egyedi elbírálás* alá esnek. Az alábbiakban azon kiadók listája található, amelyeknél megjelent könyvek, könyvfejezetek az eddigi KÖR pályázatok gyakorlata alapján besorolhatóak, megjelenési helytől függően hazai vagy nemzetközi C besorolást kapnak. Hangsúlyozzuk, hogy *a lista nem teljes körű*, azonban jó indikációt ad arra a kiadói körre (és

minőségbiztosítási szintre) vonatkozóan, amelyek az eddigi gyakorlattal konzisztensen besorolásra kerülhetnek a KÖR-ben.

- Akadémiai Kiadó
- Edward Elgar
- Emerald
- Macmillan
- McGraw Hill
- North Holland
- Oldenbourg Verlag
- Pearson
- Routledge
- Sage
- Springer
- Taylor & Francis
- W.W. Norton
- Wiley-Blackwell

Ahogy a folyóirat-cikkeknél is, parazita kiadóknál megjelent művek nem fogadhatóak be (lásd <https://beallslist.weebly.com/>: a lista nem teljeskörű, de irányadó).

3.3. Tudományos közlemények és tankönyvek, kézikönyvek

A KÖR elsődleges célja a Kar kutatási potenciáljának erősítése a tudományos eredmények elismerésén keresztül. Alapvető kérdés, hogy miként viszonyul a pályázati rendszer a tudományos kutatómunkát dokumentáló, új eredményeket közlő publikációk és a szintetizáló, egy szélesebb terület átfogó ismertetését nyújtó tankönyvek, kézikönyvek közötti különbséghez. A KTKB gyakorlata a tankönyveket jellemzően nem sorolta kategóriába, ugyanakkor az is világos, hogy sok esetben ezek a munkák érdemi és önálló kutatási eredményeket tartalmaznak, illetve széles körben támogatják, fenntartják a Kar ismertségének növelését. Ezeket a dilemmákat figyelembe véve alakítottuk ki a publikációs különdíj kategóriát, amely a tudományos outputoktól eltérő műfaji jellemzőket figyelembe véve, kiemelkedő tankönyvek, kézikönyvek értékelésére szolgál. A besorolás alapját képező szempontok ebben az esetben:

- Kiadó (lásd még a könyvfejezetek kérdését)
- Elérés, piacméret
- Lektorok szakmai rekordja (publikációk, idézettség)

3.4. Konferencia-kötetek

A KTKB gyakorlata a konferencia kötetekben megjelent tanulmányokat nem tekinti kategóriába sorolandónak. Ennek fő oka, hogy ezekben az esetekben a könyvfejezetekhez hasonló diverzitással szembesülünk, aminek teljeskörű és objektív értékelése túlmutat a KTKB lehetőségein. Ebből viszont az is következik, hogy amennyiben az ilyen tanulmányok átdolgozott változata a 2. pontban érintett tudományos fórumokon megjelenik, nincsen akadály a KÖR-ben való elszámolásának.

6. Utókövetés

A fentiekből kivehető, hogy a KÖR besorolási elvei kapcsán a KTKB szigorú eljárásrendet követ, ami egyfelől a rendszer alsó határán (hazai C kategória) biztosít egyfajta szilárdságot, ugyanakkor tisztában van azzal is, hogy a tudományos minőség nehezen számszerűsíthető szempontjait nem minden esetben képes maradéktalanul figyelembe venni, így a szilárdság egyben azzal a kockázattal is jár, hogy értékes művek nem kerülnek besorolásra. Mivel ez a tudományos minőség viszonylag jól mérhető a később az adott publikációra érkező hivatkozások számával, ezért a KTKB kinyitja a publikációk utókövetésének lehetőségét. Ez azt jelenti, hogy kellő számú hivatkozás összegyűlése esetén a pályázat újból benyújtható és a hivatkozások számától függően kategóriába sorolható, az alábbi elvek szerint

- 3 független hivatkozás listás folyóiratban, vagy azzal egyenértékű tanulmányban - C kategória
- 5 független hivatkozás listás folyóiratban, vagy azzal egyenértékű tanulmányban - B kategória
- 10 független hivatkozás listás folyóiratban, vagy azzal egyenértékű tanulmányban - A kategória
- Amennyiben a hivatkozások többsége nemzetközi fórumokon jelenik meg úgy nemzetközi, ellenkező esetben hazai besorolás adható
- A hivatkozásokat az MTMT-be felvitt adatok alapján értékeli a KTKB
- Az utókövetést a publikáció szerzőjének kell a KÖR pályázat keretében kérnie

Az utókövetés azon pályázatok esetében lehetséges, amelyek korábban nem kerültek besorolásra a KÖR keretében.

7. Előzetes értékelés, támogatás

Egy kézirat folyóirathoz, kiadóhoz való benyújtása előtt érdemes tájékozódni annak szakmai megbízhatóságáról, hitelességéről.

- az MTA IX.O. folyóiratlistáiban szerepelő A-C kategóriájú nemzetközi és hazai lapok javasoltak publikálásra, a KÖR szabályzat szerint ezen lapokban megjelenő közlemények automatikusan a listának megfelelő besorolást kapják a KÖR pályázatok elbírálása során;
- ha egy folyóirat vagy egy folyóirat kiadója vagy könyvkiadó szerepel valamely parazita folyóiratokat/kiadókat gyűjtő listán, akkor abban nem javasolt publikálni (pl. <https://beallist.net/> vagy <https://predatoryjournals.com/>);
- a Web of Science (WoS) adatbázisban indexelt folyóiratok szakmailag megbízhatók, hitelesek – a WoS nem fogad be parazita folyóiratokat és parazita kiadók lapjait.

Fontos figyelembe venni továbbá, hogy

- a Scimago nem minősít, abban parazita folyóiratok is szerepelnek;
- az MTMT nem minősít, abban parazita folyóiratokban megjelent cikkeket is lehet rögzíteni;

A KTKB vállalja, hogy ha a Kollégák, beleértve a PhD hallgatókat is, előzetesen elküldik a KTKB-nak, hogy melyik folyóiratban vagy kiadónál tervezik tanulmányukat vagy egyéb írásművüket megjelentetni, akkor a KTKB utánanéz a folyóirat/kiadó szakmai hitelességének, megbízhatóságának.